

ÖREBRO

Minnesanteckningar Dialogforum, digitalt möte, 2021-09-09

Närvarande via Teams: Tommy Aldergrim, Monika Boström, Niklas Engström, Anna Fogel, Risto Hurskainen, Jimmy Nordengren, Lovisa Strand, Carina Toro Hartman, Karin von Stedingk, Martha Wicklund, romska företrädare, sverigefinska företrädare, teckenspråkiga företrädare, teckenspråkstolkare.

Välkomna

Ordföranden Jimmy Nordengren hälsade deltagarna välkomna.

Information

Lovisa Strand gav en kort information kring följande frågor:

- Steg 4 i regeringens plan för avveckling av restriktionerna från och med den 29 september skulle kunna innebära att nästa Dialogforum kan hållas fysiskt. Information om detta ges senare.
- MR-dagarna (mänskliga rättighetsdagarna) äger rum i Örebro 19–24 oktober. MR-dagarna är civilsamhällets arrangemang som Örebro kommun stöder. Det finns information om detta på kommunens hemsida. Med hjälp av sökorden ”MR-dagarna” kommer man till en webbsida där intresserade kan anmäla arrangemang.
- Det finns en Facebookgrupp för nationella minoriteter och minoritetsspråk. Företrädarna för de nationella minoriteterna är välkomna att meddela om de har något intressant och aktuellt för nationella minoriteter som de önskar lägga upp där.

- Syftet med kvällens gemensamma tema är att inbjuda de nationella minoriteterna att vara remissinstans kring kommunens nollvision mot hemlöshet. Hemlöshet är inte en specifik nationell minoritets-fråga, men Örebro kommun värdesätter att synpunkter på hemlöshetsfrågan inkommer från många olika håll. Remissen skickas ut i efterhand.

Gemensamt tema Nollvision mot hemlöshet

Anna Fogel, planerare, presenterade sig. Hon arbetar med civilsamhällsfrågor och har samordnat arbetet kring hemlöshet. Nollvisionen mot hemlöshet initierades av nätverket för sociala frågor i Örebro, varpå politiken fångade upp frågan. Utgångspunkten för strategin är Vårt hållbara Örebro och att bostaden är en mänsklig rättighet.

Det kommer att skickas ut en instruktion om hur man svarar skriftligt på remissen. Anna Fogel uppmuntrade företrädarna för nationella minoriteter att gärna svara utifrån sina föreningar.

Anna Fogel gav sedan en presentation av strategin mot nollvision. Hon informerade om Socialstyrelsens definition av hemlöshet, om de strategiska områden som ingår i strategin och förslag till konkreta åtgärder (se bilagan "Presentation Nollvision hemlöshet Dialogforum 2021-08-09").

När det gäller kommunens ansvar sade Anna Fogel att nollvisionen är stor och komplex. Därför kan inte kommunen ensam äga den. Olika aktörer måste samordna sig för att jobba långsiktigt kring frågan.

Remissperioden pågår fram till 31 december 2021.

När deltagarna gavs tillfälle att kommentera presentationen, informerade Carina Toro Hartman, ordförande i socialnämnden, om projektet "Bostad först" där individen ges ett massivt stöd och där många aktörer hjälps åt. Hon nämnde också det goda samarbete som finns med det allmännyttiga bostadsbolaget ÖBO för att hjälpa våldsutsatta kvinnor.

På en fråga om hur det ser ut med hemlöshet bland teckenspråkiga svarade Anna Fogel att det saknas statistik kring detta. Socialstyrelsen gör en undersökning vart fjärde år om den generella hemlösheten. I samband med den senast gjorda undersökningen kritiserade civilsamhället resultatet från Örebro. Siffran kring hemlöshet ansågs vara låg med ett stort bakomliggande mörkertal.

Många teckenspråkiga bor hos vänner eller kompisar, men dessa personer betraktar inte sig själva som hemlösa. Om man bor hos en kompis och det plötsligt händer något kan man inte bo kvar, menade teckenspråkiga företrädare vidare. Vissa har valt boendeformen att bo i en husbil, vilket

inte är ett fast boende. Att bo hos kompisar kan vara vanligt bland dem som kommit hit från andra länder och inte etablerat sig i samhället utan flyttar runt.

De sverigefinska företrädarna menade att nollvisionen mot hemlöshet är en stor och viktig fråga som de tar med till sin förening för vidare diskussion.

En teckenspråkig företrädare frågade om kommunen har talat med hemlösa inför framtagandet av strategin. Anna Fogel svarade att en grupp hemlösa i Portens verksamhet har varit involverade, men att kommunen behöver bli bättre att föra direkt dialog med målgruppen.

De romska företrädarna ansåg att hemlöshet är ett aktuellt och stort ämne. De menade att det är bra att få syn på olika typer av hemlöshet och rapporterade om att de har kännedom om romer som löser sin bostadssituation för någon vecka i taget.

Anna Fogel kommenterade att när barn är med i bilden och familjen flyttar runt mycket, drabbas barnen mycket hårt, inte minst om trångboddhet finns med som en komplicerande faktor.

En teckenspråkig företrädare frågade:

– Om man är 40–50 år gammal men bor hemma hos sina föräldrar, vad räknas man som då?

Anna Fogel svarade att detta är en del av situation 4 i definitionen av hemlöshet och fortsatte:

– Om en person bor på soffan hos någon handlar det om osäkra kortsiktiga kontrakt. Unga har problem att få ett första eget boende. Fler blir kvar hemma.

Anna Fogel tar med sig företrädarnas kommentarer i remissarbetet och uppmanade deltagarna att höra av sig till henne via e-post anna.fogel@orebro.se om de har funderingar.

Lovisa Strand tackade Anna Fogel för medverkan.

Deltagarna delades upp i bikupor där respektive tema som de nationella minoriteterna föreslagit inför kvällens Dialogforum diskuterades.

Gruppernas redogörelser för vad bikuporna handlat om

Teckenspråkiga företrädare: samtal om Mottagningsgruppen – barn

I de teckenspråkigas bikupa diskuterades frågan om förbättrad kommunikation mellan handläggare inom socialtjänsten och föräldrar och teckenspråkiga barn. God kommunikation måste till för att alla parter ska förstå vad som har bestämts i ett ärende. Kommunen måste aktivt

söka efter denna kompetens: en kurator eller socionom med teckenspråkskompetens och med kompetens om dövkultur nämndes som exempel. Dövas sätt att möta varandra hade också diskuterats i bikupan.

En direktkommunikation personer emellan, där det är möjligt att uppfatta ansiktsuttryck, skapar trygghet i kommunikationen. Det är bra att använda samma teckenspråkstolkar från gång till gång, eftersom man kan lita mer på att översättningen blir rätt. Eventuellt kommer Örebro kommun att anlita egna tolkar.

Romska företrädare – Modersmål, hur kan vi öka intresset?

I den romska bikupan diskuterades hur modersmålsundervisningen kan underlättas och frågan om hur man kan få romska barn att komma till skolan. Frågan om samverkan mellan föräldrar och skola lyftes också fram. I den diskussionen kom Skottlandsmodellen upp, där flera myndigheter och aktörer samverkar för barnets bästa: socialtjänst, skola och andra instanser. Erfarenheter från modellen skulle kunna användas för att få till en bättre samverkan med romska föräldrar. Den romska föreningen har kommit igång med sagostunder på romska. Även från denna verksamhet kan erfarenheter användas för att åstadkomma en bättre samverkan mellan skola och föräldrar. Karin von Stedingk, programdirektör för barn och utveckling, var gäst i bikupan.

Sverigefinska företrädare - Bostadsanpassning

I den sverigefinska bikupan gav Niklas Engström, gruppleddare bostadsanpassningsbidrag, information om möjligheterna till bostadsanpassning för den enskilde. Det finns en stor spännvidd på det som en person kan ansöka om bidrag för. Det kan handla om borttagning av trösklar i bostaden, stödhandtag, hissar, ramper, breddning av dörrar eller höj- och sänkbara kök och så vidare. Sökanden måste alltid bifoga fastighetsägarens medgivande. Dessutom ska ett intyg från hälso- eller sjukvårdspersonal skickas i samband med ansökan, där intyget ska styrka sökandens behov av åtgärden. Om bostadsanpassningshandläggaren kommer fram till att sökanden har rätt att få ett bidrag, fattas ett beslut och sökanden beviljas en summa som ska täcka eventuella inköpsbehov och arbetet för att utföra åtgärden. Under diskussionen i bikupan konstaterades att ofta kan den äldre generationen sverigefinnar ha ett motstånd mot att söka hjälpinsatser från kommunen, eftersom man anser sig klara av problemen på egen hand.

Nästa Dialogforum 24 november

Förhoppningen är att kunna ses fysisk i Rådhuset den 24 november.

Det gemensamma temat blir uppföljningsdokumentet: vad har hänt under året?

De nationella minoriteternas företrädare uppmanades att börja fundera över vilket tema de önskar behandla i sin respektive bikupa.

Öppet möte

Företrädarna för de nationella minoriteterna fick frågan om allmänheten kan bjudas in till ett Dialogforum/öppet möte framöver. I ett sådant öppet möte skulle information kunna lämnas kring hur forumet fungerar. Vidare kunde personer med nationell minoritetsbakgrund ges tillfälle att anmäla sitt intresse att bli företrädare i Dialogforum. Alla språkgrupperna skulle medverka i det öppna mötet.

Företrädarna för de nationella minoriteterna ansåg detta vara en bra idé, men att ett öppet möte förutsätter att man träffas fysiskt.

Avslutning

Ordföranden Jimmy Nordengren tackade deltagarna för engagemanget och för ett bra möte.

ÖREBRO

Muistiinpanoja Dialogifoorumista, digitaalinen kokous, 9.9.2021

Läsnäolijat Teams-sovelluksen avulla: Tommy Aldergrim, Monika Boström, Niklas Engström, Anna Fogel, Risto Hurskainen, Jimmy Nordengren, Lovisa Strand, Carina Toro Hartman, Karin von Stedingk, Martha Wicklund, romanien, ruotsinsuomalaisten ja viittomakielisten edustajat, viittomakieliset tulkit.

Tervetuloa

Puheenjohtaja Jimmy Nordengren toivotti osanottajat tervetulleeksi.

Tiedote

Lovisa Strand esitti lyhyen yhteenvedon seuraavista asioista:

- Hallituksen suunnitelman 4. vaihe rajoitusten poistamisessa 29. syyskuuta lähtien saattaisi merkitä, että seuraava Dialogifoorumi voitaisiin pitää fyysisesti. Tästä tiedotetaan myöhemmin.
- MR-päivät (ihmisoikeuspäivät) pidetään Örebrossa 19.–24. lokakuuta. MR-päivät järjestää kansalaisyhteiskunta, ja Örebron kunta tukee järjestelyjä. Tietoja tästä on kunnan verkkosivustolla. Hakemalla hakusanoilla ”MR-dagarna” pääsee verkkosivustolle, jossa kiinnostuneet voivat ilmoittaa järjestelyistään.
- Kansallisilla vähemmistöillä ja vähemmistökielillä on oma Facebook-ryhmänsä. Kansallisten vähemmistöjen edustajat voivat vapaasti ilmoittaa, jos heillä on jotakin mielenkiintoista ja ajankohtaista tarjottavanaan kansallisille vähemmistöille, mistä he voivat ilmoittaa siellä.

- Tämäniltaisen yhteisen teeman tarkoituksena on kansallisten vähemmistöjen kutsuminen lausunnonantajiksi kunnan nollavisioille kodittomuudesta. Kodittomuus ei ole erityinen, juuri kansallisia vähemmistöjä koskeva kysymys, mutta Örebron kunta panee suuren arvon sille, että kodittomuuskysymystä koskevia näkökantoja tulee usealta eri taholta. Lausuntopyyntö lähetetään myöhemmin.

Yhteinen tema Kodittomuutta koskeva nollavisio

Suunnittelija Anna Fogel esitteli itsensä. Hän työskentelee kansalaisyhteiskuntaa koskevien kysymysten parissa, ja hän on koordinoanut kodittomuutta koskevan työn. Aloitteen kodittomuutta koskevaan nollavisiioon teki Örebron sosiaalisten kysymysten verkosto, minkä jälkeen poliitikka omaksui itselleen tämän kysymyksen. Strategian lähtökohtana on Vårt hållbara Örebro -kehitysohjelma ja se, että asunto on yksi ihmisten perusoikeuksista.

Ohjeet lausuntopyyntöön vastaamiseen kirjallisesti lähetetään pyynnön vastaanottajille. Anna Fogel rohkaisi kansallisten vähemmistöjen edustajia vastaamaan oman yhdistyksensä näkökantojen mukaisesti.

Anna Fogel esitteli sen jälkeen nollavisiostrategian. Hän toi esiin myös sosiaalihuollituksen määritelmän kodittomuudesta ja strategiaan sisältyvistä strategisista alueista sekä ehdotuksen konkreettisiksi toimenpiteiksi (lue liite ”Presentation Nollvision hemlöshet Dialogforum 2021-08-09”).

Mitä kunnan vastuuseen tulee, Anna Fogel sanoi, että nollavisio on suuri ja monimutkainen kysymys. Tämän vuoksi kunta ei voi yksinään vastata siitä. Eri toimijoiden tulee koordinoita työnsä voidakseen työskennellä kysymyksen parissa pitkällä tähtäimellä.

Lausunnon voi jättää viimeistään 31. joulukuuta 2021.

Kun osanottajille tarjottiin tilaisuutta kommentoida esittelyä, sosiaalilautakunnan puheenjohtaja Carina Toro Hartman tiedotti projektista ”Bostad först”, jossa yksilölle annetaan valtavasti tukea ja jossa monet toimijat tekevät yhteistyötä. Hän mainitsi myös hyvän yhteistyön yleishyödyllisen asuntoyhtiö ÖBO:n kanssa väkivallan uhreiksi joutuneiden naisten auttamisessa.

Anna Fogel vastasi kysymykseen, miltä kodittomuus näyttää viittomakielisten keskuudessa, ettei tästä ole tilastoja. Sosiaalihuolto tekee yleisen tutkimuksen kodittomuudesta joka 4. vuosi. Viimeksi tehdyssä tutkimuksessa arvosteli kansalaisyhteiskunta Örebron tuloksia. Kodittomuuslukemia pidettiin alhaisina, mutta myös rekisteröimättömien tapausten lukumäärää pidettiin suurena.

Monet viittomakieliset asuvat ystävien ja kaverien luona, mutta he eivät pidä itseään kodittomina. Jos joku asuu kaverinsa luona, ja sitten tapahtuu äkkiä jotakin, eikä hän enää voi asua siellä, totesivat edelleen viittomakielisten edustajat. Jotkut ovat valinneet asumismuodokseen asuntoauton, mikä ei ole pysyvä asumismuoto.. Kaverien luona asuminen voi olla tavallista niiden keskuudessa, jotka ovat tulleet tänne muista maista, eivätkä ole juurtuneet yhteiskuntaan, vaan muuttavat usein paikasta toiseen.

Ruotsinsuomalaisten edustajat olivat sitä mieltä, että kodittomuutta koskeva nollavisio on merkittävä ja tärkeä kysymys, jonka he ottavat keskusteltavaksi omassa yhdistyksessään.

Eräs viittomakielisten edustaja kysyi, onko kunta keskustellut kodittomien kanssa ennen strategian laatimista. Anna Fogel vastasi, että eräs Portenin toimintaan osallistuva kodittomien ryhmä on ollut mukana toiminnassa mutta että kunnan tulee parantaa suoraa dialogiaan kohderyhmän kanssa.

Romanien edustajien mielestä kodittomuus on ajankohtainen ja tärkeä asia. Heidän mielestään on hyvä saada näkökantoja erityyppisistä kodittomuuksista, ja he raportoivat, että heidän tiedossaan on romaneja, jotka ratkaisevat asuntotilanteensa aina muutamaksi viikoksi kerrallaan.

Anna Fogel kommentoi tätä sanoen, että kun perheellä on lapsia ja perhe muuttaa usein, lapset kärsivät hyvin paljon siitä, eikä vähiten silloin kun ahdas asuminen on vaikeuttamassa tilannetta.

Yksi viittomakielisten edustaja kysyi:

– Jos henkilö on 40–50-vuotias, mutta asuu vanhempiensa luona, miksi hänet luokitellaan?

Anna Fogel vastasi, että tämä kuuluu tilanteeseen 4 kodittomuuden luokittelussa ja jatkoi:

– Jos joku asuu sohvalla jonkun toisen luona, tässä on kyse epävarmasta lyhytaikaisesta sopimuksesta. Nuorille on vaikeaa hankkia ensimmäinen oma asunto. Useat jäävät asumaan kotiinsa.

Anna Fogel ottaa huomioon edustajien kommentit lausuntotyössään ja kehotti osallistujia ottamaan yhteyden häneen sähköpostitse osoitteessa anna.fogel@orebro.se, jos heillä on lisää mielipiteitä.

Lovisa Strand kiitti Anna Fogelia tämän osallistumisesta keskusteluun.

Osanottajat jaettiin "mehiläispesiiin", joissa keskusteltiin kustakin kansallisten vähemmistöjen ennen tämäniltaista Dialogifoorumia ehdottamasta teemasta.

Ryhmien selonteko "mehiläispesien" käsittelemistä aiheista

Viittomakielisten edustajat: keskustelu Vastaanottoryhmästä – lapset

Viittomakielisten "mehiläispesässä" keskusteltiin viestinnän parantamisesta sosiaalipalvelun asiantuntijoiden ja vanhempien sekä viittomakielisten lasten välillä. Hyvä viestintätapa pitää luoda, jotta kaikki osapuolet ymmärtäisivät, mitä kustakin asiasta on päätetty. Kunnan tulee aktiivisesti etsiä tätä osaamista: viittomakieltä osaavia kuraattoreita tai sosionomeja, jotka hallitsevat kuurojen kulttuurin, mainittiin esimerkkinä. Kuurojen tavasta kohdata toisensa oli myös keskusteltu "mehiläispesässä".

Suora henkilöiden välinen viestintä, jossa on mahdollista ymmärtää kasvojen ilmeet, luo turvallisuutta viestintään. On hyvä, jos samoja viittomakielen tulkkeja pystytään käyttämään kerta toisensa jälkeen, koska tällöin voidaan luottaa enemmän siihen, että käänнос menee oikein. Örebron kunta tulee mahdollisesti käyttämään omia tulkkejaan.

Romanien edustajat – Äidinkieli, miten voimme lisätä mielenkiintoa?

Romanien "mehiläispesässä" keskusteltiin siitä, miten äidinkielenopetusta voitaisiin helpottaa, ja kysymyksestä, miten romanilapset saataisiin tulemaan kouluun. Kysymys vanhempien ja koulun välisestä yhteistyöstä nostettiin myös esiin. Tässä keskustelussa esiin tuli Skotlannin malli, jossa useat viranomaiset ja toimijat toimivat yhteistyössä lasten parhaaksi: sosiaalipalvelu, koulu ja muut elimet. Tästä mallista saatuja kokemuksia voitaisiin käyttää hyväksi paremman yhteistyön luomiseksi romanivanhempien kanssa. Romaniyhdistys on aloittanut romaninkielisten satutuntien pitämisen. Myös tästä toiminnasta saatuja kokemuksia voidaan käyttää hyväksi paremman yhteistyön luomiseksi koulun ja vanhempien välille. Lasten ja kehityksen ohjelmajohtaja Karin von Stedingk oli vieraana "mehiläispesässä".

Ruotsinsuomalaisten edustajat - Asunnon sopeuttaminen

Ruotsinsuomalaisten "mehiläispesässä" asunnonsopeuttamisavustustoiminnan ryhmänjohtaja Niklas Engström tiedotti yksittäisen henkilön mahdollisuuksista saada asunnonsopeuttamisavustusta. Henkilö voi hakea avustusta moniin eri toimiin. Tässä voi olla kyse kynnysten poistamisesta asunnosta, tukikahvoista, hisseistä, rampeista, oviaukkojen ja ovien leventämisestä tai nostettavista tai laskettavista työtasoista keittiössä jne. Hakijan tulee aina oheistaa hakemukseen kiinteistönomistajan suostumus. Samoin hakijan tulee tuleen hakemuksen

yhteydessä lähettää todistus terveyden- tai sairaanhoitohenkilökunnalta. Tämän todistuksen tulee vahvistaa hakijan tarve haetusta toimenpiteestä. Jos asunnonsopeuttamisasian käsittelijä vetää johtopäätöksen, että hakijalla on oikeus saada avustusta, tehdään päätös ja hakijalle myönnetään avustus, joka kattaa mahdollisen ostotarpeen ja toimenpiteen suorittamisesta aiheutuvat työkustannukset. "Mehiläispesässä" käydyn keskustelun aikana todettiin, että ruotsinsuomalaisten vanhempi sukupolvi tuntee usein vastenmielisyyttä avustustoimien hakemiseen kunnalta, koska sen mielestä se pystyy selvittämään ongelmat omin avuin.

Seuraava Dialogifoorumi 24. marraskuuta

Toivomme voivamme järjestää kokouksen 24. marraskuuta Rådhusetissa kokouksena, johon kaikki voivat osallistua fyysisesti.

Yhteisestä temasta tulee seuranta-asiakirja: mitä on tapahtunut vuoden aikana? Kansallisten vähemmistöjen edustajia kehoitettiin alkamaan miettimään sitä, mitä teemaa he haluavat käsitellä omassa "mehiläispesässään".

Avoim kokous

Kansallisten vähemmistöjen edustajille esitettiin kysymys, voitaisiinko suuri yleisö tästä lähtien kutsua Dialogifoorumiin/avoimeen kokoukseen. Tällaisessa avoimessa kokouksessa voitaisiin tiedottaa foorumin toimintatavoista. Edelleen voisivat taustaltaan johonkin kansalliseen vähemmistöön kuuluvat saada tilaisuuden ilmoittaa kiinnostuksestaan tulla edustajaksi Dialogifoorumiin. Kaikki kieliryhmät olisivat mukana avoimessa kokouksessa.

Kansallisten vähemmistöjen edustajat pitivät tätä hyvänä ajatuksena, mutta avoin kokous edellyttää fyysistä tapaamista.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Jimmy Nordengren kiitti kokoukseen osanottajia heidän kiinnostuksestaan ja hyvästä kokouksesta.